

Vrienden van het Spoorwegmuseum

Vereniging

Vrienden Dienst - digitaal Jaargang 8, Nummer: 84

Wat loopt er en wat is er te zien en te doen

t/m 1 nov	Tentoonstelling 150 jaar Maliebaanstation
20/21 juli	Arend onder stoom
17/18 augustus	Arend onder stoom
14 september	Open Monumentendag
20 t/m 22 september	Open Treinen Festijn
20/21 september	Raildagen
oktober 2024	Maand van de Geschiedenis
5/6 oktober	Weekend van de Wetenschap
19 okt t/m 3 november	Techlab XL
21 dec t/m 5 jan 2025	Winterstation

Koploper in het museum

Zeer onlangs is bekend geworden dat "Koploper"-treinstel 4011 wordt opgenomen in de collectie van het Spoorwegmuseum. De iconische treinstellen met de bekende "doorloopkop" worden langzaam maar zeker vervangen door nieuw materieel. Omdat de vloot vrij groot is zal dit type treinstel nog wel een poosje te zien zijn op het Nederlandse spoorweginet. Desondanks werd op vrijdag 14 juni de 4011, het eerste treinstel van de eerste vervolgsérie van dit materieeltype, het Spoorwegmuseum binnengereden en opgenomen in de collectie. In de zeventiger jaren kwam éerst een protoserie in dienst met als belangrijk kenmerk de mogelijkheid tijdens de rit over te stappen van het ene op het andere treinstel.

De cabine voor de machinist werd daardoor hoog geplaatst. Het "onder de kop doorlopen" was bedoeld bij intercitydiensten waarbij treinstellen op bepaalde routes/stations werden gecombineerd of dat treinen er juist werden gesplitst. Later verviel de doorloopmogelijkheid, maar de bijnaam "Koploper" bleéf. Nadat NS met de protoserie (ook bekend als ICM-0) ervaringen had opgedaan, volgde in de tachtiger- en negentiger jaren seriebestellingen van drie- en vierrijtuigstellen (respec-tievelijk ICM-1/ICM-2 en ICM-3/ICM4). Treinstel 4011 was de allereerste van die seriebestellingen en vandaag de dag ook de oudste representant van dit materieeltype. Onlangs werd een "afscheidsrit" met de 4011 door Nederland gereden.

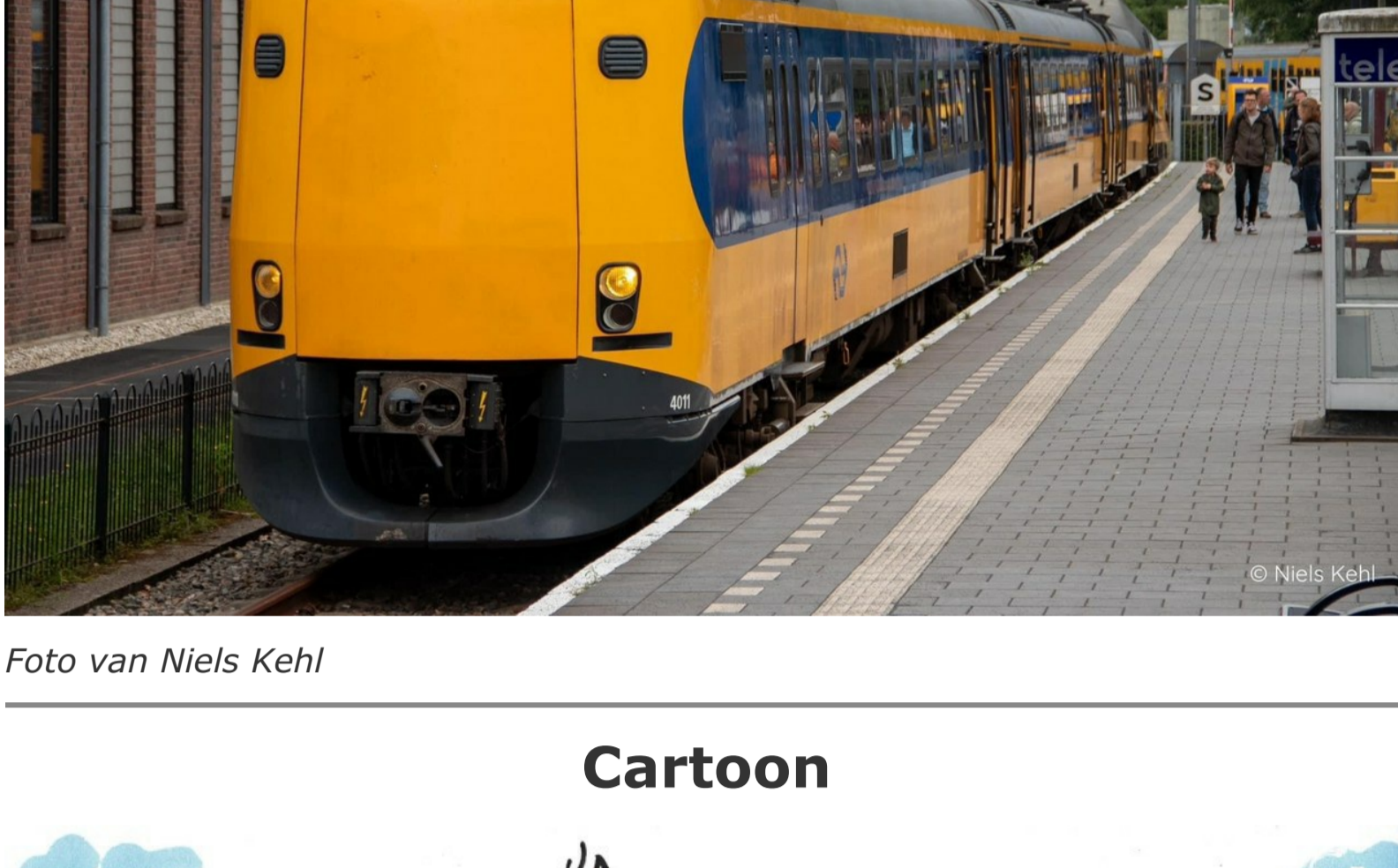

Foto van Niels Kehl

Cartoon

Cartoon van Hans Proper

Algemene Leden Vergadering

U komt toch ook?

De **Algemene Ledenvergadering** zal dit jaar worden gehouden op **zaterdag 22 juni** in de **Wachtkamer 3^e klasse** in het Stationsgebouw, aanvang 10.15 uur.

De vergaderstukken zijn vanaf 3 juni in pdf-vorm te lezen zijn in het ledengedeelte op onze website www.vriendennsm.nl. Leden zonder internet kunnen de vergaderstukken opvragen bij de secretaris: Kamperzand 13, 1274 HK Huizen.

Na de vergadering en een korte pauze zal **Evelien Pieterse** (conservator Kunst en Cultuurgeschiedenis) een presentatie geven over '150 jaar Maliebaanstation', het onderwerp van de huidige tentoonstelling.

Lezingenreeks

Het Spoorwegmuseum organiseert een aantal lezingen die algemeen toegankelijk zijn. Dit ter gelegenheid van de tentoonstelling *Maliebaanstation 150 jaar*. De lezingen zijn gratis maar reserveren is wel gewenst. Dat kan via de website van het museum.

Wij zullen vermelden wat er komt, maar kijkt u ook zelf regelmatig op de website van het Spoorwegmuseum.

[Lezingen](#).

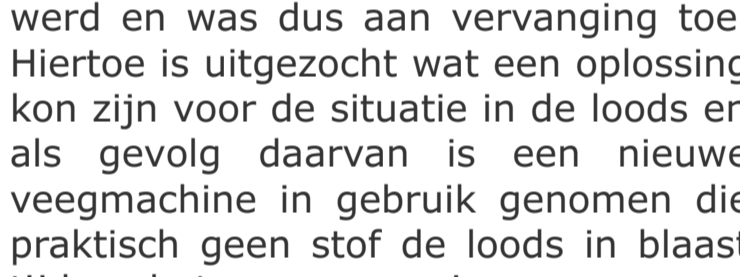
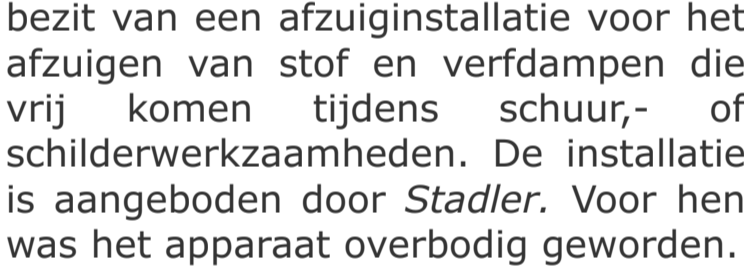
Opening achter terrein

Het vernieuwde achter terrein werd geopend op zondag 8 juni. Nog tot op het laatste moment werden werkzaamheden uitgevoerd.

Directeur Leontien Lems hield de openingspeech waarna 2 Railrookies met een druk op de knop het doek voor de treinkoppen lieten vallen. Toen kon iedereen zich uitleven in de nieuwe speeltuin. Het was een hectische dag. Ook reed de Oosterspoorweg Express met 4 ritten tussen Hilversum en Utrecht Maliebaan met een stoomtrein. Er was veel belangstelling.

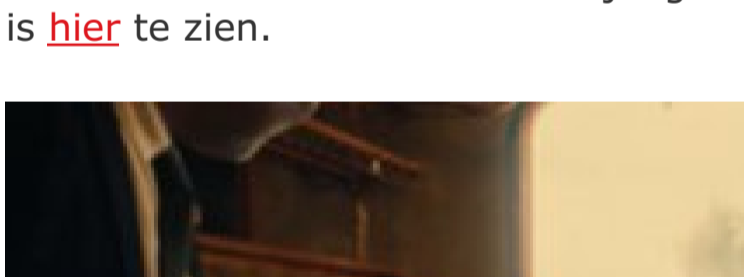
Wel moeten we nog wachten tot zeker de zomervakantie voordat de nieuw Jumbo-kindertrein zal gaan rijden.

Veiligheidsmiddelen in depot Blerick

Aangezien op sommige punten de arbeidsomstandigheden in Blerick nog verbeterd kunnen worden, wordt daartoe flink geïnvesteerd. Naast de vele investeringen en verbeteringen die er al zijn uitgevoerd, zijn ook de afgelopen weken verdere vorderingen gemaakt. Sinds kort is Blerick in het bezit van een afzuiginstallatie voor het afzuigen van stof en verdampen die vrijkomen tijdens schuur- of schilderwerkzaamheden. De installatie is aangeboden door *Stadler*. Voor hen was het apparaat overbodig geworden.

De werkplaats kan er nog jaren gebruik van maken en is voor de eerste keer ingezet toen E-loc 1302 in de grondverf werd toet. Tevens is er geïnvesteerd in het (goed) stofrijg maken van de complete loods. De huidige veegmachine liet inmiddels meer stof achter dan er opgezogen werd en was dus aan vervanging toe. Hiertoe is uitgezocht wat een oplossing kon zijn voor de stofkast en de loods en als gevolg daarvan is een nieuwe veegmachine in gebruik genomen die praktisch geen stof de loods in blaast tijdens het vegen en zuigen.

Videoclip Susan & Freck

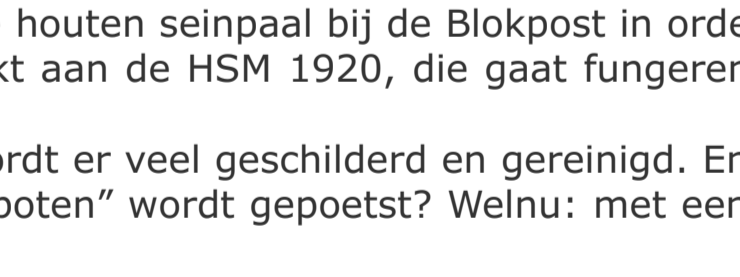
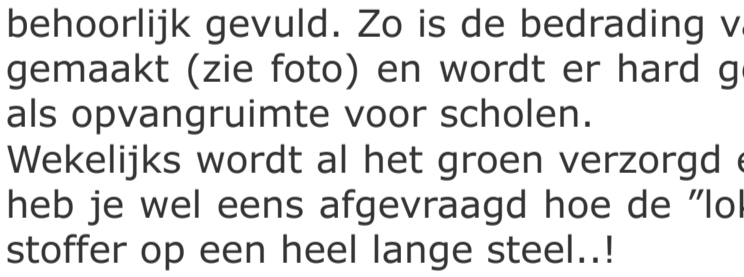
De nieuwe videoclip van *Susan & Freck* is opgenomen in het Spoorwegmuseum. Het zien er echt te uit voor de jongere kijkers. Het nummer heet "Verleden tijd" en is [hier](#) te zien.

Techlab

In het *Techlab* zijn 3 tafels met objecten vervangen.

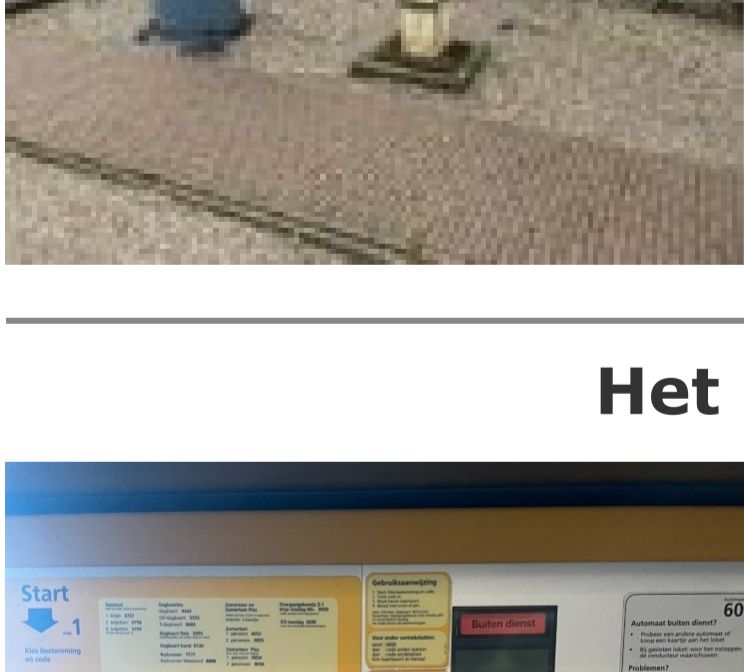
De tafels waren aan het eind van hun levensduur. Dit was ook het moment om te kijken naar de opzet van de verschillende elementen. De tafels zien er daarom wat anders uit dan hun voorgangers. Op de foto boven zie je de nieuwe tafel van de koppelingen. Hier moet je drie verschillende koppelingen vastmaken, als je dit doet gaat het scherm branden en lees je iets over de betreffende koppeling. Op de foto onder wordt gewerkt aan installatie van de stroomlijntafel. De wind duwt twee verschillende treinstijtes vooruit die berde tafel zien dat het gestroomlijnde model minder weerstand ondervindt. Waarmee de functie die is vervangen is de Onderbouwtafel waar je een latjespuzzel moet oplossen.

Werkzaamheden vrijwilligers

Er zijn altijd veel werkzaamheden te verrichten in het museum en een groep vrijwilligers doet dit vele maanden lang op de achtergrond. De klusagenda is altijd behoorlijk gevuld. Zo is de bedrading van de houten seinpaal bij de Blokpost in orde gemaakt (zie foto) en wordt er hard gewerkt aan de HSM 1920, die gaat fungeren als opvangruimte voor scholen.

Wekelijks wordt al het groen verzorgd en wordt er veel geschilderd en gereinigd. En heb je wel eens afgevraagd hoe de "lok op poten" wordt gepoetst? Welnu: met een stoffer op een heel lange steel..!

Het raadsel

Wat wij hier zien is de kaartjesautomaat zoals die uiteindelijk op de meeste stations en verkooppunten is verschenen. Met geld (munten en bankbiljetten) en pinpassen kon een "vervoerbewijs" worden gekocht. Ingebonden in de grote kast een veelvoud aan elektronica, een geldopvangbak, een printer en uitleesapparatuur. De keuze van de plaats van bestemming werd met een code volgens de tabel aangegeven. Ook de keuzes van enkele reis of retour; mogelijke kortingen etcetera moest per drukknop worden gemaakt. En daar zat dan ook meteen een zichtbare beperking. Stations toevoegen was een hele operatie en het legen van de geldcassette moest regelmatig plaatsvinden. Kijk maar eens goed op de lijst van stations. Ook in HD-versie via onze website (klik op het handje wat verschijnt op de foto). En de gehele apparatuur vergde regelmatig onderhoud

en reparatie. Op de grote stations stonden er hele batterijen van deze automaten. Het een groot voordeel: ze waren goed af te lezen bij helder (zon) licht. Maar voor de bediening moest er een soort van Indianendans worden uitgevoerd..! Deze automaten waren in gebruik tot midden 2000, met het opschrift toen de naam van treinkaartjes al was veranderd in Tickets; dit verkooppunt staat in de *Loods Nijverdal*.

Het raadsel van deze maand:

Waar is deze mooie waarschuwing te vinden?

De juli-uitgave van de *VriendenDienst-digitaal* zal verschijnen op 15 juli 2024.

Bijdragen?

Als U ook een bijdrage wilt leveren, stuur dan Uw eventuele opmerkingen, suggesties of foto's naar:

redactie@vriendennsm.nl
editor@vriendennsm.nl

www.vriendennsm.nl
www.spoorwegmuseum.nl

Redactie & layout: Rick Meijer
Eindredactie: Peter van Dorp
Kopfoto: Lisa van Tilborg

Facebook Website Twitter Instagram

Deze e-mail is verzonden aan {{email}}.

Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier](#) afmelden.

U kunt ook uw [gegevens](#) inzien en wijzigen.

Voor een goede ontvangst voegt u redactie@vriendennsm.nl toe aan uw adresboek.